

File op het net

Het is druk op het Nederlandse elektriciteitsnet.

Op veel plekken in Nederland is het zelfs zo vol dat er letterlijk niets meer bij kan.

Dit heeft grote gevolgen voor de regionale economie en het behalen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

Nu al zien we overal in Nederland dat ondernemers aanlopen tegen te weinig ruimte op het net.

Hierdoor kunnen bedrijven niet uitbreiden en verduurzamen. Ook lokale wind- en zonnepannen vinden moeilijk aansluiting op het net. In een recente publicatie van Netbeheer Nederland zijn deze gebieden in kaart gebracht. Alleen wanneer we alles op alles zetten, kunnen we deze problemen oplossen.

Juist op die plekken waar het elektriciteitsnet 'dun' is, zien we initiatieven voor zonne- en windenergie.

Zonne-energie is in een stroomversnelling gekomen: de toename de afgelopen twee jaar is vergelijkbaar met de toename die eerder in twintig jaar bereikt werd. Netbeheerders kunnen in dit tempo niet bijhouden.

Samen met de netbeheerders ontwikkelen we 'systeemstudies energie-infrastructuur' die voor de korte en lange termijn oplossingen bieden.

We moeten dan ook slim met de netcapaciteit omgaan en vragen voor de korte en middellange termijn een aantal oplossingen:

1. In de nieuwe SDE-beschikking, subsidieregeling voor duurzame energie, staat vermeld dat in de nieuwe toekenning alleen projecten in aanmerking komen die ook daadwerkelijk terug kunnen leveren aan het net. In de huidige regeling hebben honderden ondernemers en lokale duurzame initiatieven wel een subsidietoekenning gekregen, maar niet kunnen terugleveren op het net. Die ondernemers vallen tussen wal en schip.
We vragen de minister de getroffen ondernemers en initiatieven tegemoet te komen, door maximaal de mogelijkheden voor teruglevering op het net te onderzoeken of de termijn van de SDE-beschikking te verlengen.
2. We benadrukken het grote belang om netbeheerders meer ruimte te geven om de problemen op het net op te lossen. Dit vraagt een zo snel mogelijke realisatie van de toezeggingen die de minister heeft gedaan in de Kamerbrief van juni 2019 door **op zo kort mogelijke termijn de AmvB's* te ontwikkelen en vast te stellen.**
3. De huidige problemen in het elektriciteitsnet hangen samen met de onverwacht snelle groei van investeringen in energie uit zon waarop netbeheerders niet tijdig kunnen anticiperen. Een goede regionale programmering en fasering is cruciaal. De decentrale overheden stellen in overleg met o.a. het Rijk en netbeheerders de regionale energiestrategieën op die een maatschappelijk gedragen programmering voor de energietransitie opleveren. Helaas mogen netbeheerders niet vooruitlopen op toekomstige ontwikkelingen en de investeringsplannen hierop aanpassen. **Geef netwerkbeheerders de ruimte om te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.**

* *AMVB - Crisis en Herstelwet, moet cablepooling en opknipverbod mogelijk maken.*
AMVB N-1, maakt mogelijk om ontheffing voor redundantie van het net te krijgen (spitsstrook gebruiken).
AMVB – Experimenten, biedt gelegenheid om het energiebeheer zelf te organiseren door eigen opwek en verbruik te optimaliseren.

4. We maken ons zorgen om kleinere initiatieven die achter het net lijken te vissen bij de toekenning van netcapaciteit. Het verwerven van draagvlak is een belangrijke taak van de decentrale overheden. Kleinschalige initiatieven kunnen hier veel aan bijdragen. Energie-coöperaties die deze initiatieven ontwikkelen, kunnen door hun kleinschaligheid moeilijk voldoen aan alle vereisten die aan initiatiefnemers worden gesteld.

Wij vragen de minister om samen met provincies energie-coöperaties te ondersteunen.

5. Netverzwaring is niet de enige oplossing voor het gebrek aan netcapaciteit. Juist in die gebieden waar het net 'dun' is of de afstand tot de vraag groot is, kunnen opslag van energie en waterstof als energiedrager ook als oplossingsrichtingen fungeren.

Wij vragen de minister in de Waterstofvisie, die eind dit jaar verschijnt, hier expliciet aandacht aan te besteden.

6. We onderschrijven het belang van opslag van energie. Een toepassing die nog onvoldoende marktrijp is. De Europese regelgeving geeft de mogelijkheid voor netbeheerders om hierin een tijdelijke rol op te pakken.

We vragen hier gebruik van te maken.

7. In het Klimaatakkoord is 12 miljard gereserveerd voor netverzwaring. Echter, gelet op de geschatte kosten van elektrificatie en de digitalisering van de samenleving, is dit onvoldoende om de transformatie naar de toekomst te maken.

Investeer in verzwaring van het net, mogelijk biedt het aangekondigde investeringsfonds hier ruimte voor.

